

N:o 50.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 April 1881, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga proposition, angående förhöjning af anslaget till Hans Kongl. Höghet Kronprinsen m. m.

(1:a U. A.)

Uti en den 18 nästlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig proposition (N:o 24) har Kongl. Maj:t, med anledning af Hans Kongl. Höghet Kronprinsens förestående giftermål, föreslagit Riksdagen dels att, utöfver det å riksstatens första hufvudtitel för Hans Kongl. Höghet Kronprinsen uppförda anslag å 72,000 kronor, måtte för Kronprinsens hofhållning beviljas ett ytterligare anslag af 108,000 kronor, att utgå från och med början af det år, under hvilket Hans Kongl. Höghets förmålning eger rum, dels ock att ett årligt anslag af 12,000 kronor må såsom handpenningar för Hans Kongl. Höghets blifvande gemål anvisas, att utgå från ofvan angifna tid.

Det vid den nådiga propositionen fogade statsrådsprotokoll öfver finansärenden innehåller, i fråga om de anslagsbelopp, som tillförene varit för likartade fall anvisade, följande redogörelse:

»Vid 1818 års riksdag bestämdes anslaget för Kronprinsen Josef Frans Oscars hofhållning till 100,000 riksdaler banko. Med anledning af Hans Kongl. Höghets förmålning höjdes vid 1823 års riksdag detta anslag till 150,000 riksdaler banko, hvarjemte såsom handpenningar till Hennes Kongl. Höghet Kronprinsessan ansgos 20,000 riksdaler samma mynt. Dessutom stälde Rikets Ständer vid samma riksdag till Kongl. Maj:ts disposition en summa af 600,000 riksdaler banko till godtgörande af kostnaderna ej mindre för Kronprinsens förmålning än för Hans Kongl. Höghets utländska resa.

Bih. till Riksd. Prot. 1881. 4 Saml. 1 Afd. 29 Häft.

Vid 1828—1830 årens riksdag höjdes, i anseende till ökade utgifter för Deras Kongl. Högheter Arffurstarne, anslaget för Kronprinsens hofhållning med 20,000 riksdaler eller till 170,000 riksdaler banko, hvilket sistnämnda anslag, tillika med de till 20,000 riksdaler banko bestämda handpenningarne till Kronprinsessan, sedermera utgick oförändradt under återstoden af Konung Carl XIV Johans regering.

Anslaget till Kronprinsen Carl Ludvig Eugènes hofhållning bestämdes vid 1844—1845 årens riksdag att utgå med 25,000 riksdaler banko. Vid 1847—1848 årens riksdag beslöto Rikets Ständer, att berörda hofhållningsanslag skulle från och med början af det år, då Hans Kongl. Höghets förmaning egde rum, förhöjas till 100,000 riksdaler banko, hvarefter vid 1850—1851 årens riksdag 18,000 riksdaler samma mynt anslagos till handpenningar åt Kronprinsessan. Vid sistnämnda riksdag anvisades jemväl ett extra anslag af 161,508 riksdaler 13 skillingar 3 runstycken banko till godtgörande af kostnaderna för inredning af Kronprinsens och Kronprinsessans våning i Kongl. Slottet i hufvudstaden samt för Deras Kongl. Högheters bosättning jemte anskaffande af sådana inventariopersedlar, som vore att anse såsom statens tillhörighet. De ofvan angifna årliga anslagen till Kronprinsens hofhållning och till handpenningar åt Kronprinsessan fortforo sedermera att utgå under återstående delen af Konung Oscar I:s regering utan annan förändring än den, af det nya myntsystemets införande föranledda, att i riksstaten för år 1858 anslagen uppfördes med respektive 150,000 och 27,000 riksdaler riksmynt.»

Med vårt styrelsesätt sammanhänger naturligen, att ej mindre den regerande konungen än äfven tronföljaren förses med apanager, tillräckliga för bestridande af de betydliga utgifter, hvilka med nödvändighet betingas af den höga ställning de äro kallade att intaga. Hvad beträffar de nu äskade anslagens belopp, har Utskottet, då desamma, tillagda det för Hans Kongl. Höghet Kronprinsen redan uppförda apanage 72,000 kronor, uppgå till 192,000 kronor, eller 15,000 kronor utöfver det apanage, som, på sätt ofvan förnämnts, till Kronprinsen Carl Ludvig Eugène och hans gemål årligen utgick, ansett sig böra framhålla, att, om å det anslag, som till inrednings- och bosättningskostnader m. m. åt sistbemälda Kronprins anvisades, utgörande 242,262 kronor 40 öre, beräknas ränta å 5 procent och denna tillägges apanagesumman, denna dymedelst stiger till öfver 189,000 kronor årligen eller i det allra närmaste samma belopp, som nu blifvit ifrågasatt, och skulle öfverstiga sistnämnda belopp, i händelse å omförmälda anslag beräknades någon amortering. På grund häraf och då i förevarande fall något behof af särskildt anslag till Deras Kongl. Högheters bosättning m. m. ej blifvit anmaldt och således ej lärer ifrågakomma, har Utskottet funnit de nu äskade anslags-

beloppen ej gifva anledning till någon erinran, och torde förslaget om anslagens beräkning redan från början af det år, under hvilket förämningen kommer att ega rum, betingas af behovet att dymedelst bereda tillgång för nyssnämnda tillfälliga, af förämningen föranledda utgifter. Då emellertid rubbningar i den för detta år fastställda statsregleringen synts böra undvikas, samt Kongl. Maj:t icke lärer sakna tillgångar att, i händelse utbetalning af de ifrågavarande beloppen för detta år ifrågakommer, desamma till ersättning af nästa Riksdag förskjuta, torde någon särskild anvisning för innevarande år ej behöfva vidtagas. Enligt hvad Utskottet inhemtat, har Kongl. Maj:t till Norges Storting gjort framställning om höjande af Hans Kongl. Höghet Kronprinsens från Norge utgående apanage från nuvarande beloppet 30,000 kronor till 80,000 kronor, deraf 5,000 kronor skulle utgöra handpenningar åt Hans Kongl. Höghets blifvande gemål; motsvarande dessa belopp, efter den för gemensamma utgifter mellan rikena antagna proportion, fem sjuttondedelar af summan utaf de till utgående från begge rikena afsedda bidrag till Hans Kongl. Höghets hofhållning.

Med hänseende till hvad sålunda förekommit hemställer Utskottet,

att Riksdagen, med bifall till förevarande nådiga framställning, må i 1882 års riksstat under första hufvudtiteln å ordinarie stat uppföra, *dels*, utöfver det för Hans Kongl. Höghet Kronprinsen anvisade anslag å 72,000 kronor, ett ytterligare anslag för Kronprinsens hofhållning af 108,000 kronor, att utgå från och med början af det år, under hvilket Hans Kongl. Höghets förämning eger rum, *dels ock* ett årligt anslag af 12,000 kronor såsom handpenningar åt Hans Kongl. Höghets blifvande gemål, att från samma tid utgå.

Stockholm den 4 April 1881.

På Stats-Utskottets vägnar:

E. KEY.

Herrar *Ola Bosson Olsson* och *Ola Andersson* i Burlöf hafva begärt få antecknad, att de af sjukdom varit hindrade att hos Utskottet delta i afgörandet af förevarande ärende.

Bil. Litt. A.**Tabell öfver ordinarie anslagen under riksstatens Första hufvudtitel.**

1881 års riksstat anslår:			Förslag till blifvande riksstat.	
Anvisning i kontant.			Anvisning i kontant.	
Kronor.	ö.		Kronor.	ö.
Kongl. hof- och slotts-staterna.				
Kongl. hofstatsanslagen.				
800,000	—	Kongl. Maj:ts hofhållning	800,000	—
72,000	—	Hans Kongl. Höghet Kronprinsen	72,000	—
		Hans Kongl. Höghet Kronprinsens hofhållning, att utgå från och med början af det år, under hvilket Hans Kongl. Höghets förmålning eger rum (nytt).....	108,000	—
		Handpenningar för Hans Kongl. Höghet Kronprinsens blifvande gemål, att utgå från ofvan angifna tid (nytt)	12,000	—
28,000	—	Hennes Kongl. Höghet Hertiginnan af Dalarne	28,000	—
18,000	—	Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Eugenie	18,000	—
56,400	—	För underhåll och vård af möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kongl. slotten.....	56,400	—
45,000	—	Kongl. hofstallets utfodring	45,000	—
22,500	—	Polis-, lys- och renhållning vid Kongl. slottet och Arfprinsens palats	22,500	—
3,000	—	Rosersbergs slott	3,000	—
50,000	—	Ved och kol för de kongl. hofven	50,000	—
S:gr	1,094,900		S:gr	1,214,900
Kongl. slotten.				
63,000	—	Reparationer å Stockholms slott med flera för de kongl. hofven upplåtna byggnader	63,000	—
11,250	—	Brandväsendet och yttre lyshållningen vid Kongl. slottet och Arfprinsens palats	11,250	—
24,600	—	Drottningholms och Svartsjö slott	24,600	—
5,000	—	Gripsholms slott	5,000	—
8,250	—	Ulriksdals slott	8,250	—
8,000	—	Haga lustslott och park	8,000	—
3,000	—	Strömsholms slott	3,000	—
S:gr	123,100		S:gr	123,100
S:a	1,218,000		Summa	1,338,000